

גזרו כי אין זו דרך רוב העולם לסכך בית קבוע בענפים ועלים. אלא שצריך להקפיד שלא יסכך בסכך מעובה וצפוף כל כך עד שימנע חדירת מי גשם.

בטלה ועדיין יש צריפים וכדו' שתקרתם עשויה מנסרים. לא כן וושינגטוניות, שאין מסככין בהן כלל. ואפילו אלו שדרים כל ימות השנה תחת עצי דקל כגון בסיני והערבה, האם נאסור עליהם לסכך בסוכות משום תקרה? מסתבר שעל זה לא

סימן פז

סיכוך בנסרים העשויים מלוחות "סיבית"

סי' תרכ"ט ס"ק י"א משמע שלא גזרו על מעמיד אלא כשרואים, מיהו בסיבית כולם יודעים שהיא מודבקת בדבק.) והנה בדבר המעמיד שהוא פסול רק מדרבנן כתב הריטב"א שמותר להעמיד בו (עיין ריטב"א לדף י"א). והנסורת אינה אסורה מהתורה, שהרי היא יוצאת מן העץ, אלא שנשתנתה צורתה. ולדעת הרמב"ם (הל' סוכה פ"ה ה"ד) פשתן שדק וניפץ אותו פסול מדרבנן משום שנשתנתה צורתו הטבעית. והראב"ד פוסל מטעם אחר שהוא עומד לשמש כמילוי לכו וכסת. ויתכן שהראב"ד אינו פוסל דבר שנשתנתה צורתו הטבעית. מיהו י"ל שהראב"ד יודה ב"סיבית" שהיא אסורה משום שהיא עומדת לתעשיית רהיטים, ספסלים, כסאות, מיטות, ארונות וכדו'. ומכיון שלכך עומדת יש לדמותה לפשתן מנופץ שהוא מקבל טומאה מכיון שעומד לשמש לכלי. אך לשניהם הפסול הוא רק מדרבנן. ואילו הנסורת בלבד היתה מעמידה את הנסרים יכולנו אולי להתיר. אך הנסורת לבדה אינה יכולה להעמיד ללא דבק. והדבק בודאי פסול לסכך מהתורה והוא המעמיד. וא"כ הדבר תלוי במחלוקת הפוסקים בדבר המעמיד אם הוא פוסל את הסכך או לא.

ונלענ"ד שאפילו מי שמתיר דבר המעמיד בסוכה יתכן שכאן יודה שמעמיד כזה הוא פסול. כי כאמור, ללא ההדבקה לא היו נסרים אלו מחזיקים מעמד כלל, אלא היו מתעקמים ומתקמטים, ונמצא שהדבק עושה אותם לסכך.

שאלה

לוחות "סיבית" עשויים משני לוחות של דיקט וביניהן נסורת עץ ודבק. ניתן לנסר לוחות אלו לנסרים ארוכים וצרים. האם מותר לסכך בהם?

תשובה

אילו ניתן היה לסכך בנסרים של דיקט בלבד, ללא תוספת של נסורת ודבק, היה סכך זה כשר, אם אין בכל נסר רוחב של ד' טפחים. אולם דומה שנסרים דקים כאלו אינם עומדים ברוח מצויה. וגם ללא רוח, עמידתם בשמש במשך שבוע עלולה לקמט ולעקם אותם. ורק ה"סיבית" הופך אותם לנסרים עמידים ויציבים. ונמצא שהדבק והנסורת הם המעמידים אותם ולכאורה הדבר תלוי במחלוקת הפוסקים האם דבר המעמיד פוסל בסוכה (עיין מג"א סי' תרכ"ט ס"ק ט').

ואע"פ שהנסורת והדבק אינם ניכרים לעין, לא מצינו שדבר המעמיד, שאינו ניכר, כשר. ואולי אפשר להביא כדמות ראייה ממסמרים שהתירו להחזיק רק את המעמיד דמעמיד (עי' שו"ע תרכ"ט ס"ח). משמע שלהעמיד את הסכך עצמו במסמרים אסור. אע"פ שאפשר לקבוע במסמרים ללא ראש שאינם ניכרים ובכל זאת גזרו. אמנם יש מקום לומר שבכה"ג לא גזרו, אך לא מצינו היתר מפורש לדבר מחודש זה ולכן נראה שהדבר נשאר תלוי במחלוקת הפוסקים, האם דבר המעמיד כשר או פסול (אמנם מהט"ז

הנסר נמצא שהוא יושב בצל הדבק. אמנם הדבק לכשעצמו לא ראוי לסכך, אך גם הנסרים אינם ראויים לסכך בלא הדבק, והדבק הוא העושה אותם לסכך, ונמצא שהוא יושב בצל הדבק. וגם אם נאמר שלא דמי לסדין, כי סדין ראוי לסכך בפנ"ע והדבק אינו ראוי לסכך בפנ"ע, אך גם הנסרים אינם ראויים לסכך בפני עצמם. נמצא שהוא יושב בצל שניהם נסרים ודבק ולא בצל סוכה בלבד.

ועוד נלענ"ד שהמילוי בין הנסרים עשוי מדבק ונסורת, ואילו היינו מבודדים אותו מהנסרים יתכן שהיה יכול לעמוד בפני עצמו. נמצא שהוא יושב בצל דבק ונסורת שהם פסולים, ובלעדיהם אין כאן סכך.

לכן נלענ"ד שנסרים העשויים מ"סיבית" פסולים לסכך.

אין כאן רק מעמיד לסכך, אלא עשיית סכך מעיקרה. והדבר דומה למש"כ ר"ת בתוס' דף י' א' שאם הסדין מונע את העלים מלנשור, ואילולא הסדין היה הסכך חמתו מרובה מצילו, הסוכה פסולה. אמנם האבני נזר (א"ח ס' ת"ס אות י"ב) הביא בשם ספר הישר שהפסול הוא משום דבר המעמיד. אך החת"ס (בי"ד סי' ר"ד) כתב בדעת ר"ת שהוא לא פוסל בגלל מעמיד, אלא משום שהסדין עצמו פסול לסכך ונמצא שהאדם יושב בצל סדין ולא בצל סוכה. אלא שאם הסדין היה בטל לסכך הוא היה נחשב למי שיושב בצל הסוכה ולא בצל הסדין, אך מאחר ובלא הסדין היה הסכך נפסל בגלל הנשר והסדין הוא המעמיד את הסכך, לכן אינו בטל לסכך, וחזר הדין שהאדם יושב בצל סדין ולא בצל סוכה.

וה"ה כאן. מכיון שהדבק מרוח לכל ארכו של

סימן פח

סוכות העשיות מצינורות ויריעות

השאלה מתחלקת לשתיים: א. דין היריעות. ב. דין הצינורות.

א. דין היריעות

החשש ביריעות שאינן כשרות לדופן משום שהן נעות ונדדות ברוח, ודמי לעושה סוכתו בין האילנות והאילנות דפנות לה (סוכה דף כ"ד ע"ב), דכשהרוח מנידה אותם תמיד פסולה. אמנם ל"ד להתם, דהתם הענפים מחוברים לאילן רק בצד אחד ולכן ל"ה מחיצה כשנדה ברוח, משא"כ בנ"ד שהיריעות מחוברות מכל צדיהן.

ראשי פרקים

שאלה

א. דין היריעות

ב. דין הצינורות

ג. הנחת קורות על הצינורות

ד. ביטול המעמיד בקורות עץ

שאלה*

האם וכיצד מותר להשתמש בסוכות החדשות שמחברים צינורות וביניהם פורסים יריעות.